ACADEMIA ROMÂNĂ

INSTITUTUL DE FILOLOGIE ROMÂNĂ
„ALEXANDRU PHILIPPIDE”

BULETINUL
INSTITUTULUI DE FILOLOGIE ROMÂNĂ
„ALEXANDRU PHILIPPIDE”

Anul XXVI, nr. 1, 2026 IAȘI ianuarie–martie

CUPRINDE:

· Proiecte de cercetare
· Granturi, proiecte, burse
- SCOSAAR
- Manifestări științifice și culturale
· Lansare de cărți
· Studii, articole, recenzii
· Comunicări științifice
· Academia Altfel
- *In memoriam*
- Organigrama
- *Varia*

PROIECTE DE CERCETARE

În primul trimestru al anului 2026:

◆ La **Departamentul de lexicologie și lexicografie** s-au derulat cercetările planificate în programul Academiei Române ***Tezaurul lexical al limbii române***. În cadrul proiectului ***DLR. Dicţionarul limbii române***, ediția a II-a revizuită și adăugită, ***Litera C***, s-a lucrat la actualizarea articolelor lexicografice din a doua fasciculă, porțiunea ***CAE – CAI***. În proiectul ***CLRE. Corpus lexicografic românesc electronic*** (https://clre.solirom.ro), s-au desfășurat activități necesare mentenanței corpusului. Șapte cercetători din departament coordonează activitatea de cercetare în cadrul stagiilor de practică a unor studenți ai Facultății de Litere a Universității „Alexandru

Ioan Cuza” din Iași, ai Facultății de Litere a Universității „Transilvania” din Brașov și care sunt implicați în dezvoltarea ***eDTLR. Dicționarul-tezaur al limbii române în format electronic*** și ***CLRE. Corpus lexicografic românesc electronic***. De asemenea, lexicografii coordonează activitatea de cercetare a unor colaboratori (specialiști, cadre didactice și/sau doctoranzi, absolvenți ai Facultății de Litere a Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași sau ai Facultății de Litere a Universității „Transilvania” din Brașov) cu experiență în practica de specialitate organizată în departamentul nostru în anii anteriori și care sunt implicați în dezvoltarea ***CLRE. Corpus lexicografic românesc electronic***. Colegele informaticiene din echipă fac demersuri pentru mentenanța și îmbunătățirea serverului institutului.

A continuat colaborarea cu unii dintre colegii informaticieni și lexicografi din cadrul Institutului de Lingvistică al Academiei Române „Iorgu Iordan – Al. Rosetti” din București.

Dr. Elena Tamba a continuat dialogul cu colegii de la București (dr. Cristian Moroianu) și de la Cluj-Napoca (dr. Bogdan Harhătă) în legătură cu revizia la ediția a doua a ***DLR. Dicționarul limbii române***, precum și cu organizarea ediției a XV-a a AcadLexi (din 21–23 mai 2026, ediție hibridă, București și online, *via* zoom).

Pe data de 12 martie a avut loc lansarea oficială a primei contribuții ieșene din ediția a II-a a dicționarului-tezaur, ***Dicționarul limbii române (DLR). Litera C.*** Ediția a doua, revizuită și adăugită. *Fascicula 1 (C – CADUȚÉU)*.

În paralel, cercetătorii departamentului şi-au urmat activitatea de cercetare în proiecte internaţionale, naţionale sau în proiecte individuale independente.

◆ La **Departamentul de dialectologie şi sociolingvistică** au continuat activităţile referitoare la publicarea materialului dialectal aferent proiectului **NALR. *Moldova şi Bucovina***. O primă astfel de activitate a constat în introducerea materialului de pe fişele din caietele de anchetă în baza de date electronică a celui de-al VI-lea volum al seriei (16 hărţi analitice împreună cu hărţile sintetice aferente şi 25 de planşe cu material necartografiat). O a doua activitate are în vedere publicarea textelor dialectale corespunzătoare vol. III/1, direcţie în care au fost transcrise, introduse în baza de date şi revizuite (parţial) un număr de 39 pagini format A4 cu etno- și sociotexte din zona Bucovinei (localităţile Vama, pct. 481 şi Grăniceşti, pct. 487). În sfârşit, o a treia activitate de cercetare se derulează în cadrul colaborării dintre Institutul de Filologie Română „Alexandru Philippide” şi Institutul de Informatică Teoretică, ambele din cadrul Filialei Iaşi a Academiei Române, în direcţia realizării proiectului ***NALR. Moldova şi Bucovina – resurse lingvistice în format electronic*** **(eNALR–MB)**. Activităţi realizate în cadrul acestui proiect: a) a fost identificat și prelucrat materialul dialectal audio relevant pentru proiectul eNALR-MB din punctul de anchetă 493, Horodniceni, reprezentând șase benzi de magnetofon, materialul audio îmbunătățit rezultat fiind de 5 ore și 34 minute; b) a continuat pregătirea imaginilor scanate din vol. al II-lea al NALR. *Moldova şi Bucovina* pentru încărcarea pe platforma eNALR-MB; c) a continuat activitatea de dezvoltare a interfeţei publice a respectivei platforme; d) a fost inserat în baza de date electronică materialul de pe un număr de 12 hărți lingvistice din vol. I al NALR. *Moldova şi Bucovina*.

◆ La **Departamentul de istorie literară** a continuat lucrul la proiectul departamentului ***Enciclopedia scrierilor memorialistice româneşti*** (**ESMR**): excerptarea informaţiilor, redactarea de articole, revizuirea unor articole (dr. Șerban

Axinte, Nicoleta Borcea, dr. Astrid Cambose, dr. Victor Durnea, dr. Ofelia Ichim, dr. Doris Mironescu, dr. Maricica Munteanu). Dr Astrid Cambose lucrează și la editarea răspunsurilor primite de B.P. Hasdeu la Chestionarul lingvistic ***Dotațiunea Carol I (Programa pentru adunarea datelor privitoare la limba română)***, mss. BAR 3418–3436 (1884–1902): pentru vol. I a finalizat „Studiul introductiv", „Notă asupra ediției" și „Corpus de texte". Dr. Amalia Drăgulănescu și dr. Sebastian Drăgulănescu lucrează la proiectul Mihai Codreanu, ***Opere***, vol. I-II. Ediție critică. Dr. Victor Durnea a finalizat ediția Al. A. Philippide, ***Scrieri***, vol. I, ***Poezii și proză***, care va fi publicată sub egida Academiei Române, și a continuat să lucreze și la celelalte proiecte din norma sa de cercetare. Dr. Eugen Munteanu se ocupă de editarea critică a lucrării lui Varlaam, ***Carte românească de învățătură***, Iași, 1643. Introducere, notă asupra ediției și indice exhaustiv de cuvinte și forme. Se realizează transcrierea fonetică interpretativă din originalul chirilic în grafia românească actuală.
Nicoleta Borcea și dr. Astrid Cambose au desfășurat activitate de îndrumare a studenților de la Facultatea de Litere a Universității „Alexandru Ioan Cuza" din Iași, aflați în practică de specialitate la Institut.
Dr. Ofelia Ichim și dr. Doris Mironescu s-au ocupat de operațiuni specifice pregătirii nr. 1 (43), 2026, an XXII, al revistei „Philologica Jassyensia".
Dr. Ofelia Ichim a fost responsabil cu nr 1, an XXVI, 2026, al „Buletinului Institutului de Filologie Română «Alexandru Philippide»".

◆ La **Departamentul de etnologie**, în cadrul proiectului fundamental Arhiva de Folclor a Moldovei și Bucovinei și în vederea redactării lucrării colective ***Mic dicționar tematic de cultură tradițională. Ciclul familial*** (MDT) departamentul de etnologie a continuat fișarea lucrărilor de bibliografie, precum și redactarea articolelor. Au fost elaborate în formă inițială următoarele intrări în dicționar: *babă, bocet, biserică, brâu, brad, busuioc, crijmă, cucuvea, cumătră, cumetrie, îmbisericire, lumânare, naș*.

◆ La **Departamentul de toponimie**, au fost continuate operațiunile de revizie finală (structura articolului lexicografic toponimic, explicații ale variantelor, soluții etimologice) a circa 150 de pagini din materialul redactat pentru primul volum al ***Dicționarului toponimic al Moldovei, structural și etimologic*** (literele A-C). Dr. habil. Daniela Butnaru este tutore al unei grupe de studenți de la Facultatea de Litere a Universității „Alexandru Ioan Cuza" din Iași – Studii de masterat de Lingvistică generală și românească și Studii de masterat de Slavistică aflați în practica de specialitate (în perioada 16.02.2026–31.03.2026), conform unui acord între Institutul de Filologie Română „Alexandru Philippide" și Universitatea „Alexandru Ioan Cuza".

GRANTURI, PROIECTE, BURSE

◆A continuat proiectul ***Facilitarea accesului la patrimoniul cultural imaterial din România și Republica Moldova: harta digitală interactivă a obiceiurilor de naștere***, cod UEFISCDI PN-IV-PCB-RO-MD-2024-0360, membri IFRI: dr. habil. **Adina Ciubotariu** (director de proiect), membri: dr. **Ioana Baskerville**, dr. habil. **Florin-Teodor Olariu**, dr. **Veronica Olariu** cu ședințele de lucru periodice cu echipa din

Republica Moldova și redactarea primelor articole pentru platformă. A fost finalizată prima etapă de cercetare prospectivă și a fost stabilită rețeaua de localități de pe hartă.

◆ A fost depus proiectul Erasmus+ „SAMANTA. Safeguarding local seed community-based knowledge and sustainable agricultural practices through a VET heritage gardens model", Consorțiul: ARFI (coordonator), OnProjects Advising (Spania), RHE Initiative (Portugalia), Maritsa Vegetable Crops Research Institute (Bulgaria), Agricoltori Italiani Toscana (Italia), BC Naklo - Biotehniški center Naklo (Slovenia). Membri din IFRI: dr. **Ioana Baskerville** și dr. habil. **Daniela Butnaru**.

◆ Dr. habil. **Daniela Butnaru** face parte din proiectul COST Action CA24134, ***Observatory of Innovative Strategies for Repurposing Terrain Vague*** *(OBSERVISTA)*, care se desfășoară în perioada 2025–2029: Action CA24134 - COST

◆ Dr. **Marius-Radu Clim** și dr. **Elena Isabelle Tamba** au continuat colaborarea la Acțiunea COST ***ENEOLI – The European Network on Lexical Innovation*** (https://eneoli.eu/), pentru perioada 2025–2027.

◆Au debutat activităţile de cercetare în cadrul proiectului ***Adaptarea socio-lingvistică la elevii români proveniți din străinătate*** (REAL), care se desfăşoară sub forma unui parteneriat între Institutul de Filologie Română „Alexandru Philippide" din Iaşi şi Inspectoratul Școlar Județean Iași, în perioada 2026–2028; coordonator: dr. **Alexandru-Laurenţiu Cohal**.

◆ Dr. **Cristina Florescu** (consultații și revizia pentru Romania de sud-est a articolelor din volum 4), dr. **Alina-Mihaela Bursuc**, dr. **Elena Tamba**, dr. habil. **Florin Olariu** și dr. habil. **Dinu Moscal** au continuat colaborarea la Proiectul Internaţional ***DÉRom:Dictionnaire Étymologique Roman (Première phase: le noyau panroman)*** (ANR şi DFG; 2008–prezent, coord. Eva Buchi, Wolfgang Schweickard; http://stella.atilf.fr/DERom/).

◆ Au continuat activităţile în cadrul proiectului UEFISCDI ***Strategii de convergenţă epistemică şi metodologică în cercetarea filologică din România şi Republica Moldova*** (PHILORD) codul proiectului: PN-IV-P8-8.3-ROMD-2023-0318; contract nr. 27ROMD/20.05.2024); componența echipei (membri IFRI): dr. habil. **Florin-Teodor Olariu** (director de proiect), dr. **Luminița Botoșineanu**, dr. **Marius-Radu Clim**, dr. **Mariana Nastasia**, dr. **Veronica Olariu**, dr. **Elena Isabelle Tamba**

◆ Dr. **Veronica Olariu** a continuat activitatea în cadrul proiectului ***Perspective interdisciplinare asupra fenomenelor de confluență și de confruntare în domeniile lingvistic, literar și folcloric în spațiul basarabean ca limes civilizațional și frontieră geopolitică***, coordonat de către Institutul de Filologie Română „Bogdan Petriceicu-Hasdeu" al Universităţii de Stat din Moldova, Chişinău.

◆Dr. **Elena Isabelle Tamba** a continuat colaborarea la proiectul ***ELM. The European Language Monitor*** (https://efnil.org/projects/european-language-monitor-elm/), în cadrul EFNIL (European Federation of National Institutions for Language – http://www.efnil.org).

◆Dr. **Elena Isabelle Tamba** a continuat colaborarea la proiectul ***ELIPS. European Languages and their Intelligibility in the Public Space*** (https://efnil.org/projects/european-languages-and-their-intelligibility-in-the-public-sphere-elips/), în cadrul EFNIL (European Federation of National Institutions for Language – http://www.efnil.org).

◆Dr. Cristina Florescu (coordonator), dr. Alina Bursuc, dr. habil. Daniela Butnaru, dr. Laura Manea, dr. Mariana Nastasia, dr. habil. Florin Olariu, dr. Elena Isabelle Tamba, dr. Claudius Teodorescu au continuat benevol activitatea de cercetare în proiectul ***Terminologia astronomică românească: științific vs popular. Fenomene, obiecte cosmice și constelații*** (proiect nefinanțat, continuare a TAFOC, proiect PCE, 2021–2023, derulat în cadrul Institutului de Filologie Română „Alexandru Philippide", Iași; https://tafoc.solirom.ro/).

Școala de Studii Avansate a Academiei Române
Școala doctorală de Filologie și Științe Culturale
(SCOSAAR)

Institutul de Filologie Română „Alexandru Philippide" a devenit instituție organizatoare de studii universitare de doctorat, în domeniul filologie, în cadrul Școlii de Studii Avansate a Academiei Române (SCOSAAR) – Școala doctorală de Filologie și Științe Culturale, cu avizul Secției de filologie și literatură și al Consiliului Studiilor Universitare de Doctorat (CSUD) și cu aprobarea dată de Biroul Prezidiului Academiei Române prin decizia nr. 5650/ 19.11.2025.

Conducătorii de doctorat abilitați prin ordin de ministru sunt: CS I dr. habil. Florin-Teodor Olariu (domenii de expertiză: geolingvistică, sociolingvistică, dialectologie, *digital humanities*), CS I dr. habil. Daniela Butnaru (onomastică românească, sociolingvistică, terminologie, lexicografie toponimică), CS I dr. habil. Adina Ciubotariu (antropologie culturală, etnologie, etnografie, patrimoniu cultural imaterial, folclor literar).

În vederea instruirii pentru cercetarea filologică și a identificării de candidați pentru școala doctorală, Institutul de Filologie Română „Alexandru Philippide" organizează în perioada 22 – 25 iunie, la sediul său din str. Th. Codrescu nr. 2, prima ediție a Școlii de vară dedicate cercetării filologice, în parteneriat cu Facultatea de Litere și Institutul de Cercetări Interdisciplinare din cadrul Universității „Alexandru Ioan Cuza" din Iași. Studenții, masteranzii și absolvenții care doresc să se specializeze în domenii precum *digital humanities*, etnologie, editarea textelor vechi, geolingvistică, sociolingvistică sau toponimie, în cadrul institutului, sunt invitați să se înscrie la prelegerile și atelierele pregătite de specialiști cu notorietate națională și internațională.

Pe lângă partea teoretică, menită să clarifice specificul cercetării științifice în domeniul filologic, cursanții vor beneficia de evaluarea imediată a prestației academice și de aplicații practice de lucru, cu scopul de a crea abilități utile în dezvoltarea carierei profesionale.

Admiterea la studiile universitare de la Școala doctorală „Alexandru Philippide" se va face în conformitate cu regulamentul SCOSAAR, disponibil pe site: https://acad.ro/institutia/scosaar.html

MANIFESTĂRI ȘTIINȚIFICE ȘI CULTURALE

Conferința „Alexandru Philippide”

Cercetătorii din Institut au participat la Conferința „Alexandru Philippide”, din data de 12 martie 2026, în care a avut loc prezentarea activității Departamentului de lexicologie și lexicografie și lansarea ***Dicționarului limbii române (DLR). Litera C.*** Ediția a doua, revizuită și adăugită. *Fascicula 1 (C – CADUȚÉU)*. Bucureşti, Editura Academiei Române, 2025 (https://acadiasi.org/conferintele-alexandru-philippide/) (vezi mai jos, „Lansări de cărți”). Dr. **Gabriela Haja** a fost moderator al întregii manifestări. Dr. **Elena Isabelle Tamba** a susținut conferința ***Lexicologia și lexicografia ieșeană – continuitate și inovație***. Conferința „Alexandru Philippide” a avut loc la Biblioteca Academiei Române – Filiala Iași. Înregistrarea evenimentului poate fi urmărită la adresa: https://www.youtube.com/watch?v=86nYj0JYMrU.

Evenimente organizate în cadrul unor granturi

Prima întâlnire transnațională a proiectului „CRAVT: From community-based intangible cultural heritage to social entrepreneurship. VET programme in craftsmanship within the Neighborhood East (Moldova and Ukraine)” (ERASMUS-EDU-2025-CB-VET-NE, Capacity building in the field of Vocational Education and Training (VET) in the Neighbourhood East), oragnizată pe 30 ianuarie 2026, în Sala Bibliotecii Filialei Iași a Academiei Române. Întâlnirea de lucru a marcat lansarea oficială a proiectului Erasmus+ CRAVT și a fost organizată de coordonatorul consorțiului, reunind reprezentanții tuturor celor nouă parteneri din cele cinci țări participante (România, Spania, Portugalia, Republica Moldova și Ucraina). Evenimentul s-a desfășurat în conformitate cu calendarul de activități aprobat prin acordul de grant. În deschiderea întâlnirii au fost transmise mesaje de salut din partea coordonatorului de proiect, Academia Română – Filiala Iași, precum și din partea Secretariatului Convenției UNESCO din 2003. Pe parcursul reuniunii au fost prezentate conceptele-cheie care vor sta la baza implementării proiectului, precum și planul de management, mecanismele de evaluare, procedurile de raportare periodică și strategia de diseminare a rezultatelor. De asemenea, au fost detaliate sarcinile principale care revin fiecărei entități partenere în cadrul primei activități a proiectului, axată pe cercetarea domeniului meșteșugurilor tradiționale la nivel internațional, cu un accent special asupra regiunilor Moldova și Ucraina. Din partea Institutului, au participat: dr. **Gabriela Haja** (director) dr. **Ioana Baskerville** (managerul proiectului) și dr. **Adina Ciubotariu** (cercetător în cadrul proiectului).
Link: https://acadiasi.org/prima-intalnire-transnationala-a-proiectului-cravt-from-community-based-intangible-cultural-heritage-to-social-entrepreneurship-vet-programme-in-craftsmanship-within-the-neighborhood/

Expoziția „Continuitate și creativitate în vreme de război: patrimoniul cultural imaterial ucrainean prin ochii copiilor”, organizată de Institutul de Filologie Română „Alexandru Philippide” al Academiei Române – Filiala Iași, Complexul Muzeal Național „Moldova” Iași,

în parteneriat cu JRS România:

Expoziția a conținut rezultate ale proiectului finanțat de UNESCO „Community-based teaching and learning of Ukraine's living heritage in Romania", implementat de Jesuit Refugee Service – JRS România, prin intermediul Ministerului Culturii din România, cu spirijinul Academiei Române – Filiala Iași, al RHE Initiative (Portugalia) și al Workshop Intangible Heritage (Belgia). Realizate de artiști internaționali împreună cu copii, lucrările expuse au transmis un mesaj comun de pace prin vocea patrimoniului cultural imaterial. Panourile prezintă elemente reprezentative ale patrimoniului viu ucrainean explorate în cadrul atelierelor desfășurate în România: cusături tradiționale, ouă încondeiate, jocuri cu măști, olărit și Steaua de Crăciun. A doua perspectivă din cadrul expoziție a provenit direct din Ucraina, unde, în ciuda războiului, copiii continuă să învețe tradițiile familiilor și comunităților lor. Curatoriată de experții în patrimoniu cultural imaterial ai Ministerului Culturii și Informației din Ucraina, această secțiune prezintă fotografii ale atelierelor desfășurate cu copii din regiunile Odesa, Dnipropetrovsk, Kyiv, alături de desene și obiecte meșteșugărești realizate în cadrul unor activități de educație pentru patrimoniu sprijinite de UNESCO și de alte instituții culturale din Ucraina.
Link: https://palatulculturii.ro/exhibition/expozitia-continuitate-si-creativitate-in-vreme-de-razboi-patrimoniul-cultural-imaterial-ucrainean-prin-ochii-copiilor/

LANSĂRI DE CĂRȚI

◆ Academia Română, Institutul de Filologie Română „Alexandru Philippide", Academia Română, Filiala Iași, ***Dicționarul limbii române (DLR). Litera C.*** Ediția a doua, revizuită și adăugită. *Fascicula 1 (C – CADUȚÉU)*. Redactori responsabili: Elena Isabelle Tamba și Gabriela Haja; redactori și revizori: Alina-Mihaela Bursuc, Marius-Radu Clim, Mioara Dragomir, Cristina Florescu, Gabriela Haja, Laura Manea, Mariana Nastasia, Elena Isabelle Tamba, Bucureşti, Editura Academiei Române, 2025, 260 p.; ISBN 978-973-27-3959-4, prezentare făcută de către prof. univ. dr. Rodica Zafiu, membru corespondent al Academiei Române (online) și de către prof. univ. dr. habil. Ioan Milică, directorul Bibliotecii Centrale Universitare „Mihai Eminescu" Iaşi. Lansarea s-a desfășurat, în cadrul Conferinței „Alexandru Philippide", intitulate „Lexicologia și lexicografia ieșeană – continuitate și inovație", la Biblioteca Academiei Române – Filiala Iași (https://acadiasi.org/conferintele-alexandru-philippide/).

STUDII, ARTICOLE, RECENZII

◆ Axinte, Șerban, ***În proximitatea Apocalipsei. Nimigean's Wake*** , în „Observator cultural", nr. 1288/ 2026: https://www.observatorcultural.ro/articol/in-proximitatea-apocalipsei/; ***Realismul compulsiv-hipnotic***, în idem, nr. 1299/ 2026: https://www.observatorcultural.ro/articol/realismul-compulsiv-hipnotic/; Interviu cu scriitorul Dumitru Crudu: „Mă gândesc tot mai des cum va arăta literatura după acest război", în idem, nr. 1299/ 2026: https://www.observatorcultural.ro/articol/ma-gindesc-tot-mai-des-cum-va-arata-literatura-dupa-acest-razboi/; ***Agresiune și***

rezistență, în „Dilema”, 29 ianuarie 2026: https://www.dilema.ro/regimul-artelor-si-munitiilor/agresiune-si-rezistenta-poezia-in-2025; *Summa Biographica*, în idem, 26 februarie 2026: https://www.dilema.ro/carte/summa-biographica; ***Douămiism de colecție***, în idem, 26 martie, 2026: https://www.dilema.ro/carte/douamiism-de-colectie

◆Baskerville, Ioana, ***Draft cattle culture in Romania***, în vol. Claus Kropp (ed.), *Draft Cattle: Their history, significance and value with a global perspective. Proceedings of the World Draft Cattle Symposium 2024*, Universitatea din Heidelberg, Propylaeum, 2026 (Laureshamensia. Forschungsberichte des Freilichtlabors Lauresham. Sonderausgabe, Band 3): https://doi.org/10.11588/propylaeum.1713: https://books.ub.uni-heidelberg.de/propylaeum/catalog/book/1713/chapter/25087;

Enhancing craft transmission in Moldova and Ukraine: an EU-supported initiative, în vol. *Traditional crafts as intangible cultural heritage: sharing experience and good practices*, published by the Regional Centre for the Safeguarding of Intangible Cultural Heritage in South-Eastern Europe under the auspices of UNESCO, 2026, ISBN: 978-619-90617-3-2, p. 27–32: https://www.unesco-centerbg.org/wp-content/uploads/2026/03/Tradicionni-Zanaqti-BODY-WEB.pdf; recenzie la Alessandro Testa, ***Ritualising Cultural Heritage and Re-enchanting Rituals in Europe***, în „Slovenský národopis / Slovak Ethnology”, Editura Academiei Slovace de Științe, vol. 73, nr. 4, 2025, ISSN 1335-1303 p. 580–584, DOI: https://doi.org/10.31577/SN.2025.4.44: https://www.sav.sk/?lang=sk&doc=journal-list&part=article_response_page&journal_article_no=41786.

◆Butnaru, Daniela, recenzie la Mircea Ciubotaru, ***Dicționarul toponimic al bazinului superior al Bârladului (structural și etimologic)***, Editura Academiei Române, București, 2024, în revista „Studii și Materiale de Istorie Medie”, vol. XLIII, 2025, p. 439–444.

◆ Dragomir, Mioara, (rezumat) ***Desemnare, semnificație, sens – aplicarea conceptelor din teoria lui Eugen Coșeriu în studierea manierei de traducere a două cronografe din secolul al XVII-lea: Hronograf den începutul lumii, de Nicolae Milescu Spătarul și Nová adunare di istorii, de mitropolitul Dosoftei al Moldovei (II)***, în *Book of Abstracts of the 1st International Scientific Online Colloquium on Translation and Interpreting Studies, January 24, 2026*, Centrul editorial universitar, Bălți, 2026, https://usarb.md/laborator_mircea_ionita/colloquium2026.html.

◆ Drăgulănescu, Amalia, ***Sequences from the Spectral Lyricism of Emil Botta, a Hidalgo of Empty Idealness*** în ,,Journal of Romanian Literary Studies”, publicată de Institutul pentru Studii Multiculturale ,,Alpha” în parteneriat cu Institutul de Cercetări Socio-Umane ,,Gh. Șincai” al Academiei Române, Târgu-Mureș, Arhipelag XXI Press, nr. 44/ 2026, indexată în CEEOL, Scilit, Global Impact Factor, SSRN, Google Academic, Research Gate, Academic.edu, WorldCat, BDD, OCLC, SJI Factor, Electronic Journals Library, p. 302–310.

◆ Durnea, Victor, ***Un nedreptățit: scriitorul Mihail C. Vlădescu (I)***, în „Expres cultural” (Iași) (www.exprescultural.ro), nr. 2, februarie 2026.

◆ Florescu, Cristina, ***Mahala, oștează, cadalâc***, „Scriptor”, nr. 1–2 (ianuarie–februarie) (133–134) 2026, p. 108-109, https://editurajunimea.ro/wp-content/uploads/2025/09/scriptor-11-12-2025-w.pdf; ***Cu picioarele pe pământ și Kiribati***, „Scriptor”, nr. 3–4 (martie–aprilie) (135–136) 2026, p. 113–116, https://editurajunimea.ro/wp-content/uploads/2025/08/scriptor-9-10-2025-w.pdf.

◆ **Ilie, Alexandra**, Maria-Corina Dimitriu, ***Preserving emotions across languages: evaluating literary translations with emotion analysis***, în vol. Elena Irimia, Verginica Barbu Mititelu, Maria Mitrofan, Daniela Gîfu, Diana Trandabăț, Dan Tufiș, Dan Cristea, *Linguistic Resources and Tools for Natural Language Processing. Proceedings of the 20th International Conference, Bucharest, 8–10 October 2025*, Iași, Editura Universității „Alexandru Iona Cuza" din Iași, 2025, p. 199–221, https://conferences.info.uaic.ro/consilr/2025/prevEditions/Consilr_2025.pdf?fbclid=IwY2xjawQSbxxleHRuA2FlbQIxMABicmlkETFqOFY5WURFY2I0aFRoQ2xsc3J0YwZhcHBfaWQQMjIyMDM5MTc4ODIwMDg5MgABHkW5c7wIBRK_j8_pfGT9JKEvQ13gMQLwaFmqn58fviTXoYSRTK5hYoNSEFe8_aem_XWvcs9tG7XW9weqNFC5GKA

◆ Munteanu, Eugen***, Răstimp parizian, 1997-2000. Jurnal epistolar*** (XXXIX), în „Expres cultural", anul IX, nr. 101 (109), ianuarie, 2026, p. 20; ***Răstimp parizian, 1997-2000. Jurnal epistolar*** (XXXIX), în idem, anul IX, nr. 102 (110), februarie, 2026, p. 20; ***Inserate latinești în scrieri ale lui Mihai Eminescu*** (XXIV), în „Ziarul de Iași", 7.01.2026, p. 6; ***Inserate latinești în scrieri ale lui Mihai Eminescu*** (XXV), în idem, 14.02.2026, p. 6; ***Inserate latinești în scrieri ale lui Mihai Eminescu*** (XXVI), în idem, 21. 02.2026, p. 6; ***Inserate latinești în scrieri ale lui Mihai Eminescu*** (XXVII), în idem, 28. 02.2026, p. 6; ***Inserate latinești în scrieri ale lui Mihai Eminescu*** (XXVIII), în idem, 07. 03.2026, p. 6; ***Inserate latinești în scrieri ale lui Mihai Eminescu*** (XXIX), în idem, 14. 03.2026, p. 6; ***Inserate latinești în scrieri ale lui Mihai Eminescu*** (XXX), în idem, 21. 03.2026, p. 6; ***Inserate latinești în scrieri ale lui Mihai Eminescu*** (XXXI), în idem, 28. 03.2026, p. 6.

◆ Nastasia, Mariana, (rezumat) ***Rolul traducerilor în modernizarea limbii române literare***, în *Book of Abstracts of the 1st International Scientific Online Colloquium on Translation and Interpreting Studies, January 24, 2026*, Centrul editorial universitar, Bălți, 2026, https://usarb.md/laborator_mircea_ionita/colloquium2026.html.

◆ Bejinariu, Silviu, **Florin-Teodor Olariu**, Ramona Luca, ***Geographic Distribution of Daco-Romanian Subdialects through Computational Methods***, în Elena Irimia, Verginica Barbu Mititelu, Maria Mitrofan, Daniela Gîfu, Diana Trandabăţ, Dan Tufiş, Dan Cristea (eds), *Linguistic Resources and Tools for Natural Language Processing. Proceedings of the 20th International Conference, Bucharest, 8-10 October 2025*, Iaşi, Editura Universităţii „Alexandru Ioan Cuza", 2025, p. 67–84 (https://conferences.info.uaic.ro/consilr/2025/prevEditions/Consilr_2025.pdf)

◆ Bumbu, Tudor, **Tamba, Elena Isabelle**, Vulpe, Ana, **Clim, Marius-Radu**, **Nastasia, Mariana**, Căruntu-Caraman, Livia, Botnaru, Liliana, Caterev, Cristina, Teodorescu, Claudius, ***From transitional script to critical digital edition: digitizing* Disionăraș românesc de cuvinte tehnice și altele greu de înțeles *(1851)***, în vol. Elena Irimia, Verginica Barbu Mititelu, Maria Mitrofan, Daniela Gîfu, Diana Trandabăț, Dan Tufiș, Dan Cristea, *Linguistic Resources and Tools for Natural Language Processing. Proceedings of the 20th International Conference, Bucharest, 8–10 October 2025*, Iași, Editura Universității „Alexandru Iona Cuza" din Iași, 2025, p. 87–97, https://conferences.info.uaic.ro/consilr/2025/prevEditions/Consilr_2025.pdf?fbclid=IwY2xjawQSbxxleHRuA2FlbQIxMABicmlkETFqOFY5WURFY2I0aFRoQ2xsc3J0YwZhcHBfaWQQMjIyMDM5MTc4ODIwMDg5MgABHkW5c7wIBRK_j8_pfGT9JKEv

Q13gMQLwaFmqn58fviTXoYSRTK5hYoNSEFe8_aem_XWvcs9tG7XW9weqNFC5GKA

COMUNICĂRI ȘTIINȚIFICE

◆ Baskerville, Ioana, ***Draft cattle in transition: bridging agricultural history and intangible cultural heritage***, în cadrul Congresului Asociației Internaționale a Muzeelor, la UNESCO World Heritage Site Lorsch Abbey (Germania), 5–8 martie 2026: https://www.agriculturalmuseums.org/2025/12/09/save-the-date-2026-congress-of-agricultural-museums/; ***Perspectives on supporting the living heritage of Ukrainian displaced communities in Romania***, la Masa rotundă „Culture as a cross-cutting resource in emergencies: Strengthening humanitarian action through cultural approaches. Humanitarian Networks and Partnerships Week", organizată de UNESCO și United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs, 5 martie 2026: https://www.unesco.org/en/articles/culture-cross-cutting-resource-emergencies; ***Identificarea patrimoniului cultural imaterial. Bune practici. Implicații în turism***, în cadrul Conferinței proiectului INTERREG „INCREMENTAL – Patrimoniu cultural imaterial și dezvoltare – Comunități, salvgardare și reziliență", coordonat de Ministerul Economiei, Antreprenoriatului și Turismului, organizat la Geoparcul Internațional UNESCO „Țara Hațegului", 16–18 martie 2026: https://turism.gov.ro/web/2025/10/09/primul-eveniment-dedicat-stakeholderilor-proiectului-incremental-prilej-de-lansare-oficiala/; prezentarea volumului Ion H. Ciubotaru, Silvia Ciubotaru, ***Scoarţe, covoare, drăgare***. Studiu introductiv, aparat critic şi corpus de documente, Iași, Editura Palatului Culturii, 2025, la Muzeul Entografic al Moldovei din cadrul Complexului Muzeal Național „Moldova", 20 martie 2026: https://palatulculturii.ro/eveniment/lansare-de-carte-la-muzeul-etnografic-al-moldovei-scoarte-covoare-dragare/#:~:text=Ap%C4%83rut%C4%83%20%C3%AEn%20anul%202025%20la%20Editura%20Palatul%20Culturii,%C3%AEmbin%C4%83%20frumosul%2C%20utilitarul%20%C5%9Fi%20valorile%20rituale%20ori%20ceremoniale; ***Proiectul CRAVT: Meșteșugurile tradiționale ca resursă socio-economică în contextul global al salvgardării patrimoniului cultural imaterial*** (comunicare keynote), în cadrul Conferinței Științifice cu participare internațională „Convergențe etnologice și tendințe contemporane în evoluția meșteșugurilor tradiționale", organizată de Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă", Chișinău, Republica Moldova, Facultatea Arte Vizuale și Design, Agenţia Naţională pentru Cercetare şi Dezvoltare din Republica Moldova, în parteneriat cu Institutul de Filologie Română „Alexandru Philippide", 25 martie 2026: https://upsc.md/2026/02/23/conferinta-stiintifica-nationala-convergente-etnologice-si-tendinte-contemporane-in-evolutia-mestesugurilor-traditionale/#:~:text=Evenimentul%20%C3%AE%C8%99i%20propune%20s%C4%83%20valorifice%20dialogul%20dintre%20tradi%C8%9Bie,la%20contextul%20contemporan%2C%20economia%20creativ%C4%83%20%C8%99i%20politicile%20culturale.

◆ Ciubotariu, Adina, Baskerville, Ioana, ***Cercetarea etnologică academică ieșeană și valorificarea Arhivei de Folclor a Moldovei și Bucovinei***, la „Conferința aniversară – 160 de ani de existență a Academiei Române", organizată de Academia Română,

Secția de filologie și literatură, București, Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan – Alexandru Rosetti” și Institutul de Istorie și Teorie Literară „G. Călinescu”, București, 30–31 martie 2026 (https://acad.ro/conf2026AR/s01/FILOLOGIE_Program.pdf).

◆ Dragomir, Mioara, ***Desemnare, semnificație, sens – aplicarea conceptelor din teoria lui Eugen Coșeriu în studierea manierei de traducere a două cronografe din secolul al XVII-lea: Hronograf den începutul lumii, de Nicolae Milescu Spătarul și Nová adunare di istorii, de mitropolitul Dosoftei al Moldovei (II)***, la “2nd International Scientific Online Colloquium on Translation and Interpreting Studies”, Bălți, 24 ianuarie 2026, desfășurat online, https://usarb.md/laborator_mircea_ionita/colloquium2026.html.

◆ Durnea, Victor, ***Lumini și umbre în făptuirile unei „personalități accentuate”***, la Sesiunea de comunicări științifice *C. Stere, Politică, Istorie, Literatură*, organizată de Academia Română și de Muzeul Național al Literaturii Române din București, 24 februarie 2026.

◆ Haja, Gabriela, ***Interdisciplinaritate vs. cercetare de nișă în cadrul proiectelor Institutului de Filologie Română „Alexandru Philippide”***, la „Conferința aniversară – 160 de ani de existență a Academiei Române”, organizată de Academia Română, Secția de filologie și literatură, București, Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan – Alexandru Rosetti” și Institutul de Istorie și Teorie Literară „G. Călinescu”, București, 30–31 martie 2026 (https://acad.ro/conf2026AR/s01/FILOLOGIE_Program.pdf).

◆Ilie, Alexandra, ***OmniScan: platformă integrată pentru digitizare și transformare digitală***, la „Lumen Litterarum”, Conferința Facultății de Litere de la Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, 26–28 martie 2026, Iași, https://litere.uaic.ro/wp-content/uploads/2026/03/Program_Lumen-2026v30.pdf; ***Modelarea digitală a erorilor frecvente în producțiile scrise ale studenților străini din Anul Pregătitor***, la „Lumen Litterarum”, Conferința Facultății de Litere de la Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, 26–28 martie 2026, Iași, https://litere.uaic.ro/wp-content/uploads/2026/03/Program_Lumen-2026v30.pdf.

◆Mironescu, Doris, **Enciclopedia Scrierilor Memorialistice Românești – *deschiderile și responsabilitățile unui patrimoniu***, la „Conferința aniversară – 160 de ani de existență a Academiei Române”, organizată de Academia Română, Secția de filologie și literatură, București, Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan – Alexandru Rosetti” și Institutul de Istorie și Teorie Literară „G. Călinescu”, București, 30–31 martie 2026.https://acad.ro/conf2026AR/s01/FILOLOGIE_Program.pdf

◆Moscal, Dinu, ***Distribuție geografică și periodizări în stratigrafia toponimică românească***, la „Conferința aniversară – 160 de ani de existență a Academiei Române”, organizată de Academia Română, Secția de filologie și literatură, București, Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan – Alexandru Rosetti” și Institutul de Istorie și Teorie Literară „G. Călinescu”, București, 30–31 martie 2026 (https://acad.ro/conf2026AR/s01/FILOLOGIE_Program.pdf).

◆Munteanu, Eugen, *Proiectul **Monumenta linguae Dacoromanorum** în contextul tradiției filologice ieșene*, la „Conferința aniversară – 160 de ani de existență a Academiei Române”, organizată de Academia Română, Secția de filologie și literatură, București, Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan – Alexandru Rosetti” și Institutul de Istorie și Teorie Literară „G. Călinescu”, București, 30–31 martie 2026 (https://acad.ro/conf2026AR/s01/FILOLOGIE_Program.pdf).

◆ Nastasia, Mariana, ***Rolul traducerilor în modernizarea limbii române literare***, la "2nd International Scientific Online Colloquium on Translation and Interpreting Studies", Bălți, 24 ianuarie 2026, desfășurat online, https://usarb.md/laborator_mircea_ionita/colloquium2026.html.
◆ Olariu, Florin-Teodor, ***Geolingvistica românească în era digitală: cercetări recente în centrul academic ieșean***, la „Conferința aniversară – 160 de ani de existență a Academiei Române", organizată de Academia Română, Secția de filologie și literatură, București, Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan – Alexandru Rosetti" și Institutul de Istorie și Teorie Literară „G. Călinescu", București, 30–31 martie 2026 (https://acad.ro/conf2026AR/s01/FILOLOGIE_Program.pdf).
◆ Tamba, Elena Isabelle, ***De doină à vibe coding. La langue et la culture roumaines à l'ère de l'intelligence artificielle***, conferință invitată în cadrul seriei de cursuri-conferințe organizate în anul academic 2025−2026 la Université Libre de Bruxelles – Solbosch, Bruxelles, Belgia, 24 februrie 2026; ***Schimbări de paradigmă în lexicologia și lexicografia ieșeană – continuitate și inovație în era digitală***, la „Conferința aniversară – 160 de ani de existență a Academiei Române", organizată de Academia Română, Secția de filologie și literatură, București, Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan – Alexandru Rosetti" și Institutul de Istorie și Teorie Literară „G. Călinescu", București, 30–31 martie 2026 (https://acad.ro/conf2026AR/s01/FILOLOGIE_Program.pdf).

ACADEMIA ALTFEL

◆ Dr. **Alina Bursuc**, ***Să facem cunoștință cu… DEX-ul „verde"***, atelier interactiv din programul „Academia Altfel", susținut la Liceul Teoretic „Alexandru Ioan Cuza" din Iași, pe 30 martie 2026, în „Săptămâna verde".
◆ Dr. **Mariana Nastasia**, ***De la experiența normalistă la cea de cercetare***, prelegere într-un atelier interactiv din programul „Academia Altfel", susținută în cadrul unei activități realizate în colaborare cu cercetători de la Centrul de Studii Biblico-Filologice „Monumenta linguae Dacoromanorum", pentru elevi de la Colegiul Pedagogic „Vasile Lupu", Iași, 30 martie 2026, https://www.facebook.com/photo?fbid=1417771786818412&set=pcb.1417777673484490.
◆ Dr. **Elena Isabelle Tamba**, ***Despre Soare, constelații și timp – elemente de terminologie astronomică***, atelier interactiv din programul „Academia Altfel", susținut la Colegiul Național „Mihai Eminescu", Iași, 12 ianuarie 2026 (https://acadiasi.org/academia-altfel/).
◆ Dr. **Elena Isabelle Tamba**, ***De la* doină *la* vibe coding*. Limba și cultura română în era inteligenței artificiale***, atelier interactiv din programul „Academia Altfel", susținut la Colegiul Național „Emil Racoviță" din Iași, 15 ianuarie 2026. Activitatea a avut loc în cadrul proiectului „Moștenirea culturală și lingvistică a limbii române", programul „Provocările Culturii", derulat în colaborare cu Biblioteca Judeţeană „Gh. Asachi" din Iași, în sinergie cu proiectul „Academia Altfel" de la Academia Română, Filiala Iași (https://acadiasi.org/academia-altfel/).
◆ Dr. **Elena Isabelle Tamba**, ***Despre Soare, stele și timp – istoria termenilor astronomici în limba română***, două ateliere interactive din programul „Academia Altfel", susținute la Liceul Teoretic Internațional „Spectrum" din Iași, 5 februarie 2026 (https://acadiasi.org/academia-altfel/).
◆ Dr. **Elena Isabelle Tamba**, ***Dicționarele limbii române în era digitală***, atelier interactiv din programul „Academia Altfel" susținut online la Liceul Internațional „King George" din București, 20 martie 2026 (https://acadiasi.org/academia-altfel/).

IN MEMORIAM

Un mare etnolog mereu aproape de vatră: Ion H. Ciubotaru, membru de onoare al Academiei Române

(28 ianuarie 1940 – 31 decembrie 2025)

Născut la 28 ianuarie 1940, în satul Arborea, comuna George Enescu, județul Botoșani, profesorul Ion H. Ciubotaru a urmat școala primară în localitatea natală, gimnaziul la remarcabila școală de la Șendriceni – Botoșani, care a dat numeroase alte nume de prestigiu cercetării academice ieșene, și studiile liceale la Dorohoi. A fost student al Facultății de Filologie a Universității din Iași (1961–1966), iar la scurt timp după absolvire a lucrat, pentru o perioadă scurtă (1966–1967), la Muzeul Etnografic al Moldovei din Iași.

Începând cu anul 1968, și-a legat destinul profesional de instituția noastră, unde a activat ca cercetător și coordonator al Sectorului de folclor și etnografie (astăzi Departamentul de etnologie). În 1978 a obținut titlul de doctor în etnologie la Universitatea „Babeș-Bolyai" din Cluj-Napoca, cu teza *Cântecul funerar și contextul său etnografic pe Valea Șomuzului Mare.*

După 1991, a devenit profesor la Universitatea „Alexandru Ioan Cuza" din Iași, mai întâi la Facultatea de Istorie, apoi la Facultatea de Litere, contribuind decisiv la formarea unor generații de cercetători și muzeografi. În paralel, între 1991 și 2004, a fost director al Centrului Județean al Creației Populare din Iași, implicându-se în organizarea unor evenimente și proiecte remarcabile pentru promovarea domeniului la nivel județean și regional. Activitatea sa științifică a fost recunoscută prin numeroase distincții, între care Premiul „Timotei Cipariu" al Academiei Române (1981), pentru contribuția la *Dicționarul literaturii române de la origini până la 1900* (1979), și Premiul „Simeon Florea Marian" (2007), pentru monumentala lucrare *Catolicii din Moldova. Universul culturii populare* (vol. I–III, Iași, 1998–2005). Pentru aceeași monografie a fost distins, în același an, cu Premio Internazionale di Studi Demoetnoantropologici „Giuseppe Pitrè – Salvatore S. Marino", acordat la Palermo.

Etnolog de marcă, recunoscut la nivel național drept un nume de referință în domeniu, profesorul Ciubotaru a adus contribuții esențiale la studierea culturii tradiționale românești și la valorificarea operei savantului Petru Caraman, al cărui editor principal a fost. Autor al „Chestionarului folcloric și etnografic general" (1970), a pus bazele Arhivei de Folclor a Moldovei și Bucovinei, pe care a organizat-o și coordonat-o cu rigoare și viziune. Încă de la începutul carierei, și-a înscris demersul în linia marilor înaintași preocupați de cunoașterea acestui strat profund al culturii românești – de la George Barițiu până la Școala monografică a lui Dimitrie Gusti și inițiativele lui Ion Mușlea. Premonitoriu și perfect adecvat contextului, profesorul a înțeles încă de atunci că, peste mai bine de jumătate de secol, prioritățile și provocările domeniului nu aveau să se schimbe în mod esențial. De aceea, și-a urmat cu aceeași tenacitate și clarviziune direcția asumată timpuriu, devenind „al treilea fondator de arhivă-institut, după Constantin Brăiloiu și Ion Mușlea", după cum observa elogios regretatul etnolog clujean Ion Cuceu.

Evoluția activității sale științifice poate fi urmărită firesc, în acord cu mecanismele analizei holistice specifice etno-antropologiei, întemeiată pe o solidă fundamentare istorică și socio-culturală și pe o reflecție critică asupra conținuturilor investigate. Prima etapă, cea a cercetărilor de teren, se suprapune cu propria sa experiență de viață în satul tradițional: în ceata flăcăilor, în universul gospodăresc profund conservator de datini și obiceiuri din nordul județului Botoșani. Această familiaritate a constituit temelia unei înțelegeri „din interior" a tradiției. Odată cu studenția, procesul de profesionalizare s-a conturat limpede, fiind orientat în mod fericit de sfaturile profesorului său neoficial, Petru Caraman, care l-a îndrumat în momente esențiale: elaborarea tezei de licență, conceperea chestionarului pentru fundamentarea Arhivei și în numeroase alte contexte formative.

Cercetările sale s-au remarcat printr-o orientare constantă către monografia etnografică, fie că au vizat zone culturale distincte, specii folclorice, obiceiuri familiale și calendaristice ori alte teme esențiale ale domeniului (ceramica, portul, textilele de interior, ouăle încondeiate), toate fundamentate pe anchete de teren minuțioase. Datele astfel obținute au fost integrate într-un amplu cadru comparativ, național și universal, susținut de argumente istorice solide, urmărind dinamica fenomenelor culturale de la atestările vechi până la manifestările vii ale tradiției.

Un loc central în opera sa l-a ocupat studiul ceremonialului funebru, analizat într-o perspectivă complexă, care a îmbinat cercetarea obiceiurilor și credințelor cu interpretarea bocetelor și a cântecelor funerare, în corelație cu elemente de paleoetnografie și antropologie culturală. Lucrarea dedicată comunităților catolice din Moldova rămâne o sinteză de referință, demonstrând, cu argumente convingătoare, integrarea deplină a acestei comunități confesionale în tiparele culturii populare moldovenești. Prin editarea operei lui Petru Caraman, a readus în circuitul științific studii esențiale, unele inedite, altele risipite în periodice, contribuind la recuperarea unei moșteniri intelectuale majore. Volumele dedicate destinului și corespondenței savantului constituie, totodată, o veritabilă cronică a unei epoci de profunde transformări în viața academică românească.

În anul 2022, profesorul Ion H. Ciubotaru a fost ales membru de onoare al Academiei Române, un titlu pe deplin meritat. Nu a făcut din această distincție un scop în sine, dovadă fiind dedicarea deplină cu care, până la final, a continuat să lucreze și să ducă la bun sfârșit numeroase volume aflate în diferite stadii de redactare și concepție în ultimii ani de viață. Pe cele mai multe le-a finalizat cu succes alături de doamna dr. Silvia Ciubotaru, colega noastră, care i-a fost partener neobosit de cercetare, animată de aceeași pasiune pentru munca de teren și pentru reflecția holistică asupra culturii tradiționale. Astăzi, domnia-sa continuă acest drum, în efortul de a duce la împlinire ultimul volum aflat pe masa de lucru a soților Ciubotaru, dedicat folclorului copiilor – temă inclusă în întrebările din *Chestionarul folcloric și etnografic general*, dar dezvoltată aici într-o perspectivă antropologică mult mai profundă decât în alte abordări etnologice ale subiectului.

Au rămas, de asemenea, un număr impresionant de scrisori primite de la personalități dintre cele mai diverse, nu doar din domeniul etnologiei, ci și din istorie, arte, mass-media și alte arii, reflectând astfel statutul de care profesorul s-a bucurat dincolo de granițele stricte ale vieții academice. Au rămas evenimentele pe care le-a inițiat și coordonat, uneori discret, în ultimii ani, dar al căror impact este bine cunoscut

iubitorilor domeniului. Au rămas, totodată, specialiști, colegi din numeroasele instituții din Iași și din țară care l-au prețuit, l-au admirat și i-au valorificat opera, între care nu pot fi uitați specialiștii de prim rang de pe celălalt mal al Prutului. Generații de etnologi din principalele centre academice ale țării i-au recenzat și apreciat lucrările, confirmând rolul de veritabil edificiu jucat de proiectul etnologic ieșean în configurarea celui de-al treilea pilon al documentării culturii tradiționale românești, alături de București și Cluj-Napoca. Și totuși, Arhiva de la Iași rămâne un fenomen cu adevărat mirabil, întrucât celelalte două mari arhive acoperă, prin proiectele de cercetare națională inițiate de creatorii lor, întregul teritoriu al țării. La Iași, însă, o arhivă de anvergură regională reușește să dea măsura unor realizări excepționale, a unei documentări minuțioase și a unei rețele de cercetare remarcabil de dense — performanțe comparabile doar cu marile proiecte de arhivare a folclorului din spațiul occidental sau nordic.

Privit astăzi în ansamblu, la capătul unei cariere excepționale, edificiul etnologic fundamentat de profesorul Ciubotaru se conturează limpede, impunându-se prin coerență și profunzime. Revenind la începuturi, la paginile de îndrumare care deschid *Chestionarul folcloric și etnografic general* din 1970, regăsim un mesaj adresat viitorilor colaboratori ce îmbina, într-un ton deopotrivă ferm și cordial, apelul la cooperare cu asumarea unei veritabile misiuni spirituale și morale. Încă de atunci, întemeietorul Arhivei formula concepte și idei care, deși inovatoare la momentul respectiv, aveau să devină, în timp, repere teoretice esențiale pentru cercetarea culturii tradiționale: necesitatea cunoașterii patrimoniului culturii populare moldovenești, importanța documentării specificului local al repertoriului tradițional, precum și conștientizarea modului în care acesta era influențat, transformat sau chiar alterat de profunde schimbări istorico-politice și economice ce marcau societățile rurale românești ale epocii.

Datoria morală formulată atunci a devenit, în esență, forța care i-a orientat activitatea academică și publică. În aceasta se regăsește asumarea profundă a unui rol esențial: acela de a nu lăsa spațiul etnografic al Moldovei și, mai larg, temele fundamentale ale culturii tradiționale românești pradă uitării, interpretărilor superficiale sau abordărilor inconsecvente. Activitatea sa reflectă, deopotrivă, soliditatea metodologică pe care a fost întemeiată Arhiva, abordarea holistică imprimată încă de la origine, precum și capacitatea acestui vast tezaur de documente etnologice de a genera cunoaștere directă, concretă pentru înțelegerea profundă a satului moldovenesc.

Devotamentul său pentru domeniu, extraordinara putere de muncă – în pofida vicisitudinilor care i-au marcat viața personală – precum și tăria morală de a merge necontenit mai departe, alături de consecvența neclintită în apărarea specificului cultural al acestei zone etnografice, i-au călăuzit existența. Va rămâne în memoria comunității academice drept un cercetător de excepție, profund atașat de „teren”, pe care nu l-a trăit doar ca observator, ci din interior, și, totodată, un fin interpret al acestei lumi rurale, pe care a iubit-o până în ultima clipă.

Ioana Baskerville

STRUCTURĂ ŞI ORGANIGRAMĂ
2026

Director: CS I dr. Gabriela HAJA

Departamentul de lexicologie și lexicografie
CS II dr. Alina-Mihaela Bursuc
ACS drd Călina-Georgiana Ciocoiu
CS I dr. Marius-Radu Clim
CS I dr. Mioara-Vasilica Dragomir
CS I dr. Cristina-Michaela Florescu, cercetător asociat
CS I dr. Gabriela Haja
ACS dr. Alexandra Ilie
CS I dr. Laura-Mona Manea
CS III dr. Mariana Nastasia
CS I dr. Elena Isabelle TAMBA*

Departamentul de dialectologie şi sociolingvistică
CS I dr. Luminiţa-Dana Botoşineanu
CS III dr. Alexandru-Laurenţiu Cohal
CS I dr. habil. Florin-Teodor OLARIU*
CS II dr. Veronica Olariu

Departamentul de toponimie
CS I dr. habil. Daniela-Ştefania BUTNARU*
CS I dr. Vlad Cojocaru, ½ normă
CS I dr. habil. Aurel-Dinu Moscal
CS II dr. Ana-Maria Prisacaru

Departamentul de istorie literară
CS II dr. Şerban-Octavian Axinte
CS Nicoleta Borcea
CS II dr. Astrid Cambose
CS III dr. Amalia-Florentina Drăgulănescu
CS III dr. Sebastian Drăgulănescu
CS I dr. Victor Durnea, ½ normă
CS I dr. Ofelia ICHIM*
CS II dr. Doris-Dumitru Mironescu, ½ normă
CS dr. Diana-Cătălina Morari,
CS I dr. Eugen Munteanu, ½ normă
CS III dr. Maricica Munteanu

Departamentul de etnologie
CS I dr. habil. Adina Ciubotariu
CS II dr. Ioana-Otilia BASKERVILLE*

Detașări în cadrul IFRI
Bibliotecă
Simona Zaharia, bibliotecar gr. II
Secretariat
Irina Ciobanu,
Inspector de specialitate gr I
Îngrijitor: Maria Cociș

.

VARIA

◆ Un grup de cercetători lucrează la prezentarea Institutului de Filologie Română „Alexandru Philippide" pentru volumul pe care Filiala din Iași a Academiei Române îl pregătește cu prilejul împlinirii a 160 de ani de la fondarea Academiei Române (echipa de la IFRI: dr. **Ofelia Ichim (coord.)**, dr. habil. **Daniela Butnaru**, dr. **Alexandru Cohal**, dr. **Alexandra Ilie**, dr. **Ana-Maria Prisacaru**, dr. **Isabelle Tamba**, cu colaborarea colegilor: dr. **Ioana Baskerville**, dr. **Luminița Botoșineanu**, dr. habil. **Florin-Teodor Olariu, sub îndrumarea dr. Gabriela Haja – directorul Institutului**).

◆ Dr**. Ioana Baskerville** a participat la o întâlnire administrativă a Comitetului de coordonare al Societății Internaționale de Folclor și Etnologie (SIEF), organizată la Amsterdam, la

* Coordonator de departament

Institutul Meertens pentru cercetarea și documentarea limbii și culturii din Țările de Jos din subordinea Academiei regale neerlandeze de arte și științe, 16–17 ianuarie 2026: https://www.siefhome.org/about/board.html

◆ Dr. **Ioana Baskerville** a coordonat participarea României la dosarul multinațional UNESCO pentru *Lista reprezentativă a patrimoniului cultural imaterial a umanității* intitulat „Găteala tivurilor/Oya – practică tradițională de înfrumusețare”, coordonat de Ministerul Culturii și Turismului din Turcia și realizat cu participarea Albaniei, României și Turciei, depus pe data de 30 martie 2026: https://www.cultura.ro/depunerea-dosarului-multinational-oya-gateala-tivurilor-practica-traditionala-de-infrumusetare-propus-pentru-inscriere-pe-lista-reprezentativa-a-patrimoniului-cultural-imaterial/

◆ Dr. **Ioana Baskerville** a prezidat ședințele lunare ale Comisiei Naționale pentru Salvgardarea Patrimoniului Cultural Imaterial a Ministerului Culturii: https://www.cultura.ro/comisia-nationala-pentru-salvgardarea-patrimoniului-cultural-imaterial/

◆ Dr. **Luminița Botoșineanu** continuă activitatea în comisia de îndrumare a tezelor de doctorat pentru Andreea-Ioana Aelenei, îndrumător: prof. univ. dr. habil. Felicia Dumas, Școala Doctorală de Studii Filologice, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași și Denisa-Mariana Gherman (Zaldea), îndrumător: conf. univ. dr. habil. Petronela Savin, Școala Doctorală de Studii Filologice, Universitatea „Vasile Alecsandri” din Bacău.

◆ Dr. habil. **Daniela Butnaru** a participat (online) la *OBSERVISTA Training School on Applied Ontology for Conceptual Analysis and Systematisation (Terrain Vague via Applied Ontology)*, organizat în Florența (Italia), în 22–23 ianuarie 2026, în cadrul proiectului COST Action CA24134, *Observatory of Innovative Strategies for Repurposing Terrain Vague (OBSERVISTA)*.

◆ Dr. habil. **Daniela Butnaru** a reluat activitatea în comisii de îndrumare a tezelor de doctorat pentru Georgiana Huțuleac, îndrumător: prof. univ. dr. habil. Felicia Dumas, Școala Doctorală de Studii Filologice, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași și Ciprieana Andronic (Bâclea), îndrumător: conf. univ. dr. habil. Petronela Savin, Școala Doctorală de Studii Filologice, Universitatea „Vasile Alecsandri” din Bacău.

◆ Dr. habil. **Daniela Butnaru** a fost delegată de către Consiliul științific al Institutului să preia conducerea Departamentului de toponimie din ianuarie 2026.

◆ Dr. habil. **Daniela Butnaru** a făcut parte din echipa de peer-review a revistei „Onomástica desde América Latina” (ODAL).

◆ Dr. habil. **Daniela Butnaru** a fost invitată să facă parte din comitetele științifice ale conferințelor *Onomastique et langues régionales* (le XXIe colloque de la Société française d’onomastique, care se va desfășura la Rennes în perioada 3–5 septembrie 2026) și *Onomastică și umor* (Conferința Internațională de Onomastică „Numele și numirea”, ediția a VII-a, Baia Mare, 9–11 septembrie 2026).

◆ Drd. **Călina-Georgiana Ciocoiu** a actualizat diverse rubrici ale site-ului institutului (https://www.philippide.ro).

◆ Drd. **Călina-Georgiana Ciocoiu** a finalizat activitatea didactică de asistent universitar asociat la Facultatea de Litere a Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, Departamentul de Românistică, Jurnalism și științe ale comunicării și Literatură comparată, Catedra de lingvistică, la disciplina „Introducere în lingvistică”.

◆ Drd. **Călina-Georgiana Ciocoiu** a obținut o bursă Erasmus+ Practică de Lungă Durată, și a început stagiul, la grupul de cercetare QLVL – Quanitative Lexicology and Variational Linguistics (‘Lexicologie Cantitativă și Lingvistică Variațională’), din cadrul Universității Catolice din Leuven (KU Leuven), Belgia.

◆ Drd. **Călina-Georgiana Ciocoiu** a participat la workshop-ul „Research Data Management Workshop for PhD Students in Humanities & Social Sciences”, organizat online de Universitatea Catolică din Leuven, în data de 24 martie 2026.
◆ Dr. habil. **Adina Ciubotariu** a fost numită membru în Comisia de Folclor a Academiei Române, prin decizia AR 5345/05.11.2025;
◆ Dr. habil. **Adina Ciubotariu** a primit atestatul de abilitare cu decizia MEC 3330 din 26.02.2026;
◆ Dr. habil. **Adina Ciubotariu** a susținut prezentări în cadrul programului Academia Altfel la Liceul Teoretic Eviss, Valea Adâncă (13 februarie), Centrul Cultural „Cela Neamțu”, Ciurea (28 februarie), pentru 110 de elevi din toate ciclurile preuniversitare; a fost expert evaluator la Târgul Mărțișorului organizat de CJCPCT Botoșani (26 martie);
◆ Dr. habil. **Adina Ciubotariu** a acordat consultanță științifică pentru Radio Iași (23 februarie) și „Ziarul de Iași” (1 martie).
◆ Dr. habil. **Adina Ciubotariu** a participat la ședința pe zoom cu ministrul Mediului, Diana Buzoianu, în vederea declarării Parcului Natural Codrii Iașilor (11 februarie). Studiul științific de fundamentare a parcului, la care este co-autor, a primit avizul pozitiv din partea Comisiei Academiei Române pentru Monumente ale Naturii în data de 19 martie 2026.
◆ Dr. **Marius Clim** a fost membru în comisia pentru susținerea publică a tezei de doctorat intitulată *Modelarea și construirea unui lexicon digital pentru limba română*, elaborată de doctorandul Claudius-Marian Teodorescu, în vederea obținerii titlului științific de doctor, în domeniul Filologie, în cadrul Facultății de Litere a Universității „Transilvania” din Brașov, pe data de 5 martie 2026.
◆ Dr. **Mioara Dragomir** a fost membru în comisia pentru susținerea publică a tezei de doctorat intitulată *Câmpul funcțional-semantic al irealității în limbi diferite ca structură*, elaborată de doctoranda Victoria Barcaru, în vederea obținerii titlului științific de doctor, în domeniul Filologie, în cadrul Facultății de Litere a Universității „Alecu Russo” din Bălți, pe data de 15 ianuarie 2026.
◆ Dr. **Mioara Dragomir** a fost coorganizator și moderator al unei secțiuni la „2nd International Scientific Online Colloquium on Translation and Interpreting Studies”, Bălți, 24 ianuarie 2026, desfășurat online, https://usarb.md/laborator_mircea_ionita/colloquium2026.html.
◆ Dr. **Gabriela Haja** a fost membru în comitetul științific al *Primei întâlniri transnaționale a proiectului „CRAVT: From community-based intangible cultural heritage to social entrepreneurship. VET programme in craftsmanship within the Neighborhood East (Moldova and Ukraine)” (ERASMUS-EDU-2025-CB-VET-NE, Capacity building in the field of Vocational Education and Training (VET) in the Neighbourhood East)*, 29 ianuarie 2026, https://acadiasi.org/prima-intalnire-transnationala-a-proiectului-cravt-from-community-based-intangible-cultural-heritage-to-social-entrepreneurship-vet-programme-in-craftsmanship-within-the-neighborhood/.
◆ Dr. **Gabriela Haja** este membru în comitetul organizatoric și în comitetul științific ale conferinței internaționale „Dialoguri despre educație”, ediția a III-a, cu tema *Literația – competență fundamentală pentru învățare*, organizată de Comisia de Științe ale Educației și de Comisia pentru studierea originii poporului și a limbii române ale Academiei Române, Asociația Română de Literație, Casa Corpului Didactic, care se va desfășura în perioada 5–6 iunie 2026, https://acadiasi.org/dialoguri-despre-educatie-literatia-competenta-fundamentala-pentru-invatare-3/.
◆ Dr. **Ofelia Ichim** este membru în Comitetul științific al Conferinței “*Romanian in the World: Language, Culture, Identity*”, a 11-a ediție a Conferinței internaționale dedicate Studiilor românești de la Universitatea din Lisabona, (RostUL11), 28–30 mai 2026, https://rostul11conference.my.canva.site/

◆ Dr. **Alexandra Ilie** a fost moderator al secțiunii *Didacticta limbilor* la „Lumen Litterarum”, Conferința Facultății de Litere de la Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, 26–28 martie 2026, Iași, https://litere.uaic.ro/wp-content/uploads/2026/03/Program_Lumen-2026v30.pdf.

◆ Dr. **Alexandra Ilie** a făcut parte din echipa editorială a revistei „Memoriile Secțiunilor Științifice”; a contribuit la publicarea acesteia online (https://mss.academiaromana-is.ro/revista_mss_en.html), a pregătit și a distribuit mesajul de diseminare a invitației de publicare atât informal, în mediul social (Facebook), cât și oficial, prin email.

◆ Dr. **Alexandra Ilie** a continuat activitatea didactică de asistent specialist la Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, Facultatea de Litere, în cadrul Departamentului de Românistică, Jurnalism, Științe ale comunicării și Literatură comparată, Catedra de limba și literatura română și la Catedra de limba română ca limbă străină pentru seminarele de „Lingvistică generală” la anul I, „Sintaxa limbii române” la anul al II-lea, programul de licență și „Curs practic de comunicare scrisă și orală” la Anul pregătitor.

◆ Dr. **Alexandra Ilie** a continuat studiile masterale în cadrul programului de master „Inovare, interoperabilitate și transformare digitală (IITD)” de la Facultatea de Informatică a Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași.

◆Dr. **Eugen Munteanu** a îndrumat activitatea curentă a unui număr de doi doctoranzi, în cadrul Școlii Doctorale de Studii Filologice a Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași.

◆ Dr. **Eugen Munteanu** susține Rubrica săptămânală *Recte Latine loqui* pe teme filologice la Radio Trinitas.

◆ Dr. **Maricica Munteanu** a participat la un interviu pentru un documentar despre G. Topîrceanu, realizat de TVR Iași.

◆ Dr. **Mariana Nastasia** a continuat activitatea didactică la Facultatea de Litere a Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, Departamentul de Românistică, Jurnalism și științe ale comunicării și Literatură comparată, în calitate de lector asociat pentru disciplina „Stilistică”.

◆ Dr. **Mariana Nastasia** și dr. **Elena Isabelle Tamba** sunt implicate în organizarea ediției a XV-a a AcadLexi.

◆ Dr. habil. **Florin-Teodor Olariu** a fost membru în comisia de concurs pentru ocuparea postului de cercetător ştiinţific gradul II, în domeniul Filologie română, specializarea Dialectologie, de la Institutul de Lingvistică şi Istorie Literară „Sextil Puşcariu” din Cluj-Napoca, la data de 19 ianuarie 2026.

◆ Dr. habil. **Florin-Teodor Olariu** a fost reprezentant al angajatorilor în procesul de evaluare ARACIS de la Facultatea de Litere a Universităţii „Alexandru Ioan Cuza”, în data de 16 februarie 2026.

◆ Dr. **Elena Isabelle Tamba** a participat online la workshop-ul exploratoriu „Webex Clarivate: Web of Science Research Assistant”, o introducere practică în funcționalitățile unui instrument bazat pe AI, organizat de einformations în colaborare cu Clarivate, în data de 24 martie 2026.

◆ Dr. **Elena Isabelle Tamba** a participat la „Conceptsus workshop”, la a 46-a ediției a VAKKI Symposium University of Vaasa (Finland), online, 13 februarie 2026 (https://www.eaft-aet.net/en/actualitat/apunts/invitation-eaft-workshop-conceptsus-connection-annual-vakki-symposium-vaasa).

◆ Dr. **Elena Isabelle Tamba** a acordat un interviu redactorului Dumitru Șerban de la Radio Iași, cu ocazia lansării ***Dicționarului limbii române (DLR)***, ediția a doua. Tom III. ***Litera C. Fascicula 1 (C – CADUȚEU)***, București, Editura Academiei Române, 2025 s-a desfășurat în cadrul Conferinței „Alexandru Philippide”, intitulate „Lexicologia și lexicografia ieșeană – continuitate și inovație”, la Biblioteca Academiei Române – Filiala Iași (https://acadiasi.org/conferintele-alexandru-philippide/), în data de 12 martie 2026

(https://www.radioiasi.ro/emisiuni/audio-lexicologia-si-lexicografia-ieseana-continuitate-si-inovatie/; https://radiouzpr.podbean.com/e/lexicologia-%c8%99i-lexicografia-ie%c8%99eana-%e2%80%93-continuitate-%c8%99i-inova%c8%9bie/).

◆ Dr. **Elena Isabelle Tamba** a participat la „Research&Education&Innovation Ecosystems Conference", Iași, 19–20 martie 2026 (https://acadiasi.org/conferinta-research-education-innovation-ecosystems-sinergii-intre-horizon-europe-cbe-ju-si-erasmus/).

◆ Dr. **Elena Isabelle Tamba** participă, în calitate de delegat al Academiei Române în EFNIL, la jurizarea disertațiilor din cadrul celei de-a șaptea competiții EFNIL Master's Thesis (http://www.efnil.org/master-thesis-award).

◆ Dr. **Elena Tamba** este membru în comisia de tutorizare a unui stagiu doctoral la Școala Doctorală de Studii Filologice de la Universitatea „Vasile Alecsandri" din Bacău (drd. Lovin (Comorașu) V. Aura, îndrumat de dr. habil. Petronela Savin), a trei stagii doctorale la Școala Doctorală de Studii Filologice de la Facultatea de Litere a Universităţii „Alexandru Ioan Cuza" din Iași (drd. Ipatov Ana-Maria, drd. Galiț Andreea-Ștefănica, îndrumate de îndrumate de prof. univ. dr. habil. Felicia Dumas și drd. Călina Ciocoiu, îndrumată de conf. univ. dr. Ioan Milică) și a unui stagiu doctoral la Școala doctorală UTCN, de la Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca, Centrul Universitar Nord Baia Mare (drd. Rebeca-Ioana Gîț Petruș), îndrumată de prof. univ. dr. habil. Oliviu Felecan.

◆ Dr. **Elena Tamba** a fost membru în comisia de susținere a raportului de cercetare științifică (progres științific) cu tema *Analiza discursului sportiv*, a drd. Rebeca-Ioana Gîț (Petruș), îndrumată de prof. univ. dr. habil. Oliviu Felecan, la Școala doctorală UTCN, de la Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca, Centrul Universitar Nord Baia Mare (21.03.2026).

◆ Dr. **Elena Isabelle Tamba** a publicat online, pe pagina Facebook a institutului, o serie de postări legate de evoluția Departamentului de lexicologie și lexicografie (https://www.facebook.com/share/p/16qMgiwVMK/; https://www.facebook.com/share/p/1EKsnbgeth/; https://www.facebook.com/share/p/1B6CKKPSCx/).

◆ Mai mulți cercetători din Institut (**Ioana Baskerville, Nicoleta Borcea, Luminița Botoșineanu, Astrid Cambose, Călina Ciocoiu, Marius-Radu Clim, Alexandru Cohal, Ofelia Ichim, Alexandra Ilie, Doris Mironescu, Maricica Munteanu, Mariana Nastasia, Florin-Teodor Olariu, Veronica Olariu, Ana-Maria Prisacaru, Elena Isabelle Tamba**) pregătesc a XXV-a ediție a simpozionului anual internațional ***Limbă, cultură și identitate românească***, organizat de Institutul de Filologie Română „Alexandru Philippide", Academia Română, Filiala Iași, în colaborare cu Asociația Culturală „A. Philippide", în perioada 28–30 octombrie 2026 (https://philippide.ro/simpozion-international.html).

◆ O parte din cercetătorii Institutului au participat la ședințele de lucru din cadrul proiectului CISD-ARFI.

Redacția:
Ofelia Ichim, Maricica Munteanu, Mariana Nastasia
Ana-Maria Prisacaru
Responsabil de număr: Ofelia ICHIM

INSTITUTUL DE FILOLOGIE ROMÂNĂ „ALEXANDRU PHILIPPIDE" • STRADA CODRESCU, NR. 2 • IAȘI • 700481 • TEL./FAX: 0040232/256075
E-MAIL: institutul.philippide@acadiasi.ro
WEB: https://philippide.ro/
ISSN 1582-5019